

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA HORNÍ MĚSTO,
OKRES BRUNTÁL, příspěvková organizace
MATEŘSKÁ ŠKOLA HORNÍ MĚSTO

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

SVĚT JE PLNÝ OTÁZEK

Motto: Objevuji, poznávám, nejsem na to vůbec sám!

Č.j. ZSMS/415/2024

Zpracováno v Horním Městě

Dne 31. 8. 2024

Platnost od 1. 9. 2024

.....
podpis ředitelky ZŠ a MŠ

Struktura školního vzdělávacího programu

- 1. Identifikační údaje o mateřské škole**
- 2. Obecná charakteristika školy**
- 3. Podmínky vzdělávání**
- 4. Organizace vzdělávání**
- 5. Charakteristika vzdělávacího programu**
- 6. Vzdělávací obsah**
- 7. Pravidla pro evaluaci a pedagogickou diagnostiku**

Přílohy:

- 1. Analýza podmínek vzdělávání dle RVP PV ze dne 30. 6. 2018**
- 2. Konkretizované očekávané výstupy RVP PV**

1. Identifikační údaje o škole

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Horní Město, okres Bruntál, příspěvková organizace

Právní forma: příspěvková organizace

Organizace sdružuje školská zařízení: základní školu, školní družinu, mateřskou školu, školní jídelnu

Adresa sídla organizace a základní školy: Základní škola a Mateřská škola Horní Město,
793 44 Horní Město 231

Sídlo mateřské školy: Horní Město 3

Provoz mateřské školy: pondělí – pátek od 6.00 do 16.30 hodin

Telefonní čísla:

ZŠ	731 917 711
MŠ I. třída	731 919 177
MŠ II. třída	603 727 176
školní jídelna	731 917 819

Internetové stránky: www.zsmshornimesto.cz

E-mail:	ZŠ	zsmshornimesto@zsmshornimesto.cz
	MŠ	zsmshornimesto@zsmshornimesto.cz
	ŠJ	jidelnahm@zsmshornimesto.cz

Zřizovatel školy : Obec Horní Město, tel. 554 281 002

Statutární zástupce, ředitelka školy: Mgr. Petra Dvořáčková

Zástupce ředitele pro MŠ: Pavlína Vlášková

Pedagogické pracovnice mateřské školy:

Milena Kovářová, Šárka Večerková, Bc. Lenka Henychová, Kateřina Nechvapilová,
Eva Zvulíková, Marcela Babyrádová

Provozní pracovnice MŠ: Ema Kostová (školnice)

Vedoucí školní jídelny: Ing. Pavlína Gajdošíková

Počet tříd MŠ: 2

Složení tříd MŠ:

- I. třída MŠ – děti ve věku 2 - 7 let (děti s OŠD) - Veverky
- II. třída MŠ – děti ve věku 2 - 7 let (děti s OŠD) - Rybičky

Kapacita mateřské školy: 50 dětí

Formální zpracování ŠVP: Mgr. Petra Dvořáčková

Obsahové zpracování ŠVP: pedagogický kolektiv MŠ, Pavlína Vlášková

Název školního vzdělávacího programu: “Svět je plný otázek”

(zpracován dle dokumentů RVP PV, Manuál pro tvorbu ŠVP, Vzdělávání v mateřské škole – Eva Svobodová a kol., Mateřská škola v podmínkách společenských změn – Eva Šmelová, Projektování v mateřské škole – Michaela Prášilová, Současná MŠ a její řízení – Zuzana Bečvářová, Dítě a mateřská škola – Soňa Koťátková, Zdravá mateřská škola)

2. Obecná charakteristika školy

Budova mateřské školy je umístěna v klidném prostředí na okraji obce. Skládá se ze dvou křídel, která jsou propojena koridorem. V pravém křídle v prvním podlaží se nachází šatna dětí I. třídy MŠ, umývárna, WC, třída vybavená centry a hracími koutky, herna sloužící současně jako lehárna, sklady a balkon. V přízemí se nachází šatna dětí II. třídy MŠ, umývárna, WC, herna vybavená hracími koutky, třída se stolky a zájmovými koutky s vybavením, sklady. V levém křídle jsou umístěny prostory školní jídelny. Další součástí budovy mateřské školy je zahrada, jejíž původní zastaralý mobiliář nahradily v roce 2009 v rámci projektu „Rekonstrukce hřiště Mateřské školy v obci Horní Město“ barevné houpačky (vahadlové, na pružině, dvoumístné), kolotoč, skluzavka s prolézačkou, lávka s kmitajícími trámky, domeček, tabule na kreslení, netradičně řešené pískoviště, multifunkční sestava prolézaček s učebnou a tělocvičnou a také malé dopravní hřiště pro tříkolky a koloběžky, které slouží i jako plocha pro basketbal nebo fotbal. Pro odpočinek dětem i rodičům je určena sestava laviček a odpočinkových setů. Ty jsou také využívány za příznivého počasí přenesením vzdělávacích činností ven k výtvarným, pracovním a spontánním aktivitám nejen předškoláků. Budova je celkově zateplena po rekonstrukci střechy a fasády a kompletní výměnou oken, taktéž v roce 2009.

Mateřská škola má dvě heterogenní třídy. Obě třídy MŠ navštěvují děti ve věku 2-7 let a děti s odloženou školní docházkou. MŠ je jedinou mateřskou školou v obci s tradicí od roku 1946.

Programy a projekty, do kterých jsme zapojeni

MŠ společně se ZŠ

1. Cesta za kulturou

Charakteristika projektu:

Tento projekt seznamuje děti a žáky s kulturními institucemi v našem regionu, jako je muzeum, kulturní dům, městská knihovna, kino Rýmařov, SVČ. Pedagogové hojně využívají jejich nabídek k rozšíření kulturního povědomí dětí a žáků. Škola pravidelně pořádá výlety, děti a žáci poznávají památky a zajímavosti. Využíváme také mnoha nabídek různých společností a divadel. Snažíme se rozšíření kulturního dění v naší obci. Každoročně v našem kulturním domě v rámci projektu pořádáme některé z těchto akcí: Jarní akademie, divadelní představení, Vánoční koncert a besídky, výstavy dětských prací, Vánoční a Velikonoční jarmark.

2. Děti dětem

Charakteristika projektu:

Projekt rozvíjí způsob spolupráce a komunikace mezi mladšími a staršími spolužáky, mezi žáky základní školy a dětmi mateřské školy. Starší žáci ovlivňují svým vystupováním své mladší kamarády (úkolem učitele je regulace jejich vhodné a přiměřené vystupování). Naopak mladší děti pozitivně ovlivňují své starší spolužáky svou hravostí a schopností se plně sžít s obsahem projektu.

V rámci tohoto projektu pořádáme společné akce dětí a žáků základní a mateřské školy. Např. Den dětí, Drakiáda, Broučkáda, Olympijský den, Loučení se školním rokem, Mikulášská nadílka, Zápis do první třídy a mateřské školy, vzájemné návštěvy, exkurze a výměnné pobyty, společné projektové dny a inovativní vzdělávání. V rámci projektu jsou také realizovány aktivity na pomoc zdravotně postiženým dětem-spolupráce s APA Olomouc.

3. Pohybem ke zdraví

Charakteristika projektu:

Žáci se v průběhu projektu učí vnímat tělesnou kulturu především jako prostředek k udržení nebo zlepšení zdraví a jako nutnost k zachování přirozené rovnováhy organismu. Projekt pomáhá vytvářet základní postoj k pohybu a tělesnosti, rozvíjí pohybové schopnosti žáků a učí je novým dovednostem. Dává jim možnost poznat spektrum činnosti, z nichž některé si možná oblíbí a šance na pravidelnost fyzických aktivit žáků v budoucím životě se zvyšuje.

Poznají specifika některých sportovních odvětví a dozví se, jak dosáhnout toho, aby pohyb byl skutečně zdravý.

Děti z mateřské školy jsou od roku 2016 zapojeni do projektu Cvičíme se Sokolem aneb Svět nekončí za vrátky. Díky pravidelnému cvičení a plnění zadaných aktivit projektu děti zvyšují své pohybové dovednosti, cvičí na nářadí i s náčiním.

Důraz je kladen na všestrannost, relaxaci a prožitek, všechny aktivity v rámci projektu úzce navazují na vzdělávací obsah TV, prvouky a přírodovědy. Projekt zahrnuje velké množství sportovních, sportovně-poznávacích i turistických akcí v průběhu školního roku. Např. lyžařský kurz, plavání, olympijský den, turistické výšlapy do přírody, cyklistický závod zručnosti, Šipkovanou.

4. Uklidíme si svět

Charakteristika projektu:

Projekt, do něhož jsme se zapojili, probíhá ve spolupráci s kolektivními systémy Asekol. Jde o školní recyklační program určený všem základním a středním školám v ČR. Tento program má záštitu MŠMT České republiky. Jeho cílem je prohloubit znalosti žáků v oblasti třídění a recyklace odpadů a umožnit jim osobní zkušenost se zpětným odběrem baterií a použitých drobných elektrozařízení.

Cílem projektu je také vést žáky k aktivní účasti na ochraně životního prostředí, vytvářet u nich správnou hodnotovou orientaci. Součástí projektu jsou také různé aktivity, jako např. třídění odpadu, biologicko-ekologická znalostní soutěž, vycházky do přírody, ekologický zájezd pro žáky apod.

Akce ke Dni Země a s ní spojený úklid prostranství převážně v okolí školních budov probíhá ve spolupráci s místním OÚ, zapojují se do něj tradičně i děti z mateřské školy.

5. Poznáváme region

Charakteristika projektu:

V rámci tohoto projektu jsou uskutečňovány výlety a výšlapy s cílem poznat co nejvíce kulturních i přírodních zajímavostí v regionu. Tyto akce jsou uskutečňovány nejen na konci školního roku v rámci školních výletů, ale i během celého roku.

3. Podmínky vzdělávání

1. Věcné podmínky

Jako dvoutřídní mateřská škola s menším počtem dětí využíváme při výchově a vzdělávání všech prostor budovy. Prostory tříd jsou vyhovující vzhledem k počtu dětí, vnitřní interiér třídy a herny je vybaven a upraven do hracích koutků a center aktivit, vše je přístupné a otevřené. Prostory odpovídají hygienickým normám a požadavkům. Součástí budovy je prostorná školní zahrada s nově zrekonstruovaným venkovním vybavením, kterou využíváme během celého školního roku k pobytu venku, k činnostem s dětmi, i ke školním a mimoškolním akcím.

Škola je vybavena novým i starším dětským nábytkem, estetickým a barevně sladěným, vyhovujícím potřebám dětí, v I. i ve II. třídě MŠ byly zakoupeny nové stolky a dětské židle, skříňky, police, hrací koutky, lehátka. Ostatní nábytek je starší, ale funkční. Třídy jsou vybaveny širokým výběrem hraček, didaktických pomůcek, výtvarným a pracovním materiálem dětem volně přístupným. Jedním koutem, který slouží zároveň jako centrum aktivit v obou třídách, je dětská knihovna (obsahuje lepoporela, encyklopedie, pohádkové knihy, obrázkové knihy). Obě třídy disponují dřevěným ponkem pro polytechnické aktivity. Pro děti byl vytvořen prostor pro badatelský koutek plný přírodnin a jiného materiálu, slouží jako pozorovací centrum a zajišťuje větší poznatkovou základnu dětem.

Pedagogické pracovnice mají k dispozici knihy učitelské knihovny (odborné publikace, odborné časopisy, didaktické materiály apod.), kterou učitelky pravidelně doplňují. Děti se samy podílejí na výzdobě interiéru, dětské práce mohou shlédnout i rodiče v šatně.

K technickému vybavení školy patří kopírka s tiskárnou, počítač, PC, radiomagnetofon, notebook, digitální pomůcky.

Záměr

Naším cílem je zlepšení materiálních prostředků z vlastních zdrojů, popř. zapojením se do projektových a soutěžních aktivit. Mateřská škola se snaží zapojit do projektové činnosti k získání grantové podpory EU na základě předkládaných výzev MSK, ESF, MAS Rýmařovsko.

2. Psychosociální

Usilujeme o zajištění dostatku rozmanitých a pro děti zajímavých činností, které jsou nabízeny (pedagogický styl s nabídkou), o přijetí dítěte v jeho identitě, s úctou k jeho osobě, o zajištění přiměřenosti výchovných požadavků, konkrétních zkušeností a prožitků, vymezení pravidel, v nichž se bude dítě s jistotou pohybovat.

Záměr:

Naším cílem je i nadále dětem vytvářet kamarádké společenství, v němž se budou cítit spokojeně. Věnujeme také pozornost mezilidským vztahům a usilujeme o jejich zlepšení.

Respektujeme vývojové a individuální předpoklady dítěte (individualizace). Nově příchozí děti mají možnost postupné adaptace-docházení do MŠ v pravidelných krátkých intervalech, dle domluvy možno i s rodiči (otevřená školka), postupné prodlužování doby pobytu. Rozvíjíme zájmy dítěte možnostmi samostatného výběru nabízených činností, her a aktivit v centrech a koutcích během dne. Dále také možnostmi navštěvování zájmových kroužků určených pro starší děti a předškoláky pořádaných základní školou. V mateřské škole se jedná o nabízené kroužky pro malé školáky Miniškoláček, kam mohou 1x týdně docházet v rámci otevřené MŠ děti i s rodiči. Příležitostně pak keramická dílna, Metoda dobrého startu pouze pro předškoláky, dle zájmu polytechnický kroužek Kutílek. Dětem předškolního věku a dětem s OŠD zajišťujeme individuální přístup při přípravě na školu formou individuálních a skupinových činností. Dětem s vadou řeči poskytujeme logopedickou péči logopedickým asistentem z řad našich pedagogů, zajišťujeme ale také individuální intervalové odborné konzultace klinického logopeda ve spolupráci s rodiči.

Záměr:

Cílem je zlepšení spolupráce ze strany rodičů, snaha o zajištění pravidelnosti v logopedické domácí přípravě dětí.

Vedeme děti k samostatnosti, spolupráci a vzájemné pomoci prostřednictvím možnosti sebeobsluhy při oblékání, na toaletě, v umývárně, při výtvarných a pracovních činnostech, prostřednictvím podpory sebedůvěry (využití komunikačních a tvořivých her, vytvoření podmínek pro prožitky pocitu z úspěchu). Vychováváme k odpovědnosti pochvalou, povzbuzením, trpělivým přístupem, využitím přirozených situací k vyvození závěrů a možnostmi nápravy (metody citového a názorného působení, metody utváření situací činnosti dětí). Při stolování se starší děti obsluhují samy, nalévají si polévku, připravují si svačinu. Jídlo si přinášejí, odnášejí a po sobě uklízejí všechny děti bez rozdílu věku.

Pedagogové se snaží rozdávat pohodu a radost dětem, mateřská škola se otevírá potřebám celých rodin. Individuálním přístupem vede děti cíleně ke vstupu do ZŠ a seznamuje je se společenským životem. Zachováváme osvědčené zásady a doplňujeme je o nové přístupy ke vzdělávání dětí předškolního věku realizací dalších nápadů, které vedou k zefektivnění celého výchovného a vzdělávacího procesu.

3. Životospráva

Usilujeme o zajištění optimálního denního řádu (střídání činností, vhodná délka odpočinku, dodržování tříhodinových intervalů mezi jednotlivým podáváním jídla 3 hodiny, vyhovující výživa). Zajišťujeme dostatek pohybu zařazováním denních pohybových aktivit formou ranního cvičení a činností jak ve třídě, na hřišti MŠ, tak i na veřejných sportovištích a v tělocvičně ZŠ. Děti jsou denně podle aktuálního počasí a podmínek dostatečně dlouho venku. Respektujeme také potřebu individuální aktivity jednotlivých dětí, děti mají možnost si odpočinout během dne, starším dětem s nižší potřebou spánku jsou po určité době klidového režimu nabízeny klidové aktivity (např. skládání obrázků, hry s konstruktivními stavebnicemi, pracovní listy a doplňovačky, prohlížení knih a časopisů, volná či tematická kresba apod.).

Záměr:

Zjistit požadavky rodičů na způsob a kvalitu stravování jejich dětí (dotazníkové šetření) a reagovat na ně formou možných změn. Nabízet rodičům možnost ochutnávky jídel.

4. Organizace

Preferujeme optimální denní řád (součást školního řádu mateřské školy – děti I. třídy MŠ a II. třídy MŠ se krátce v časných ranních a odpoledních hodinách slučují). Dbáme na životosprávu vhodnou skladbou jídelníčku, dodržováním předepsaného tříhodinového časového odstupu mezi jídly, dodržováním pitného režimu, střídáním aktivit dětí, zařazováním relaxace, dodržováním doby odpočinku, využíváním pobytu venku po celý rok, zařazováním preventivně zdravotních cviků na podporu zdravého a správného držení těla. Také využíváním prvků jiných vzdělávacích programů, jako například Začít spolu. Děti mají možnost relaxace, mají dostatek soukromí při osobní hygieně. Usilujeme o vyváženost při výběru aktivit a poměru spontánních a řízených činností v základních organizačních formách (skupinová, individuální, frontální). Činnosti plánujeme dle stanovených dílčích cílů v oblastech rozpracovaných do podoby dílčích výstupů třídního vzdělávacího programu (díličí poznatky, dovednosti, hodnoty a postoje v jednotlivých oblastech).

Záměr:

Budeme se snažit stále zkvalitňovat materiální i estetické vybavení prostředí.

5. Personální podmínky

Pedagogické pracovníce jsou odborně způsobilé pro výchovu a vzdělávání předškolních dětí studiem na SPgŠ oboru Učitelství pro mateřské školy. Jedna z učitelek je zatím nekvalifikována, studium na SPgŠ probíhá.

Záměr:

Vzdělání a zkušenosti budou pedagogické pracovníce průběžně doplňovat účastí na akcích DVPP (dle nabídky) během celého školního roku. Dále je třeba doplnit znalosti pedagogických pracovníků v oblasti speciální pedagogiky vzhledem k dětem se SVP.

Mezi ostatní podmínky personálního vývoje je zařazena možnost vzájemných hospitací 2x ročně, zejména pak týmová práce učitelek obou tříd mateřské školy obohacená o spolupráci s rodiči a jinými subjekty v obci (Plán spolupráce s veřejností, Plán spolupráce s rodiči pro školní rok).

Mezi další služby poskytované mateřskou školou patří také logopedická péče zajišťovaná logopedickým asistentem z řad pedagogických pracovníků školy, který pracuje pod supervizí poradenského zařízení SPC Bruntál, také klinickým logopedem.

Do I. třídy i do II. třídy MŠ jsou zařazeny děti s poskytovaným podpůrným opatřením 2. – 5. stupně. V obou třídách je zřízena funkce asistenta pedagoga (Studium pro ped.asistenty). Ped.pracovnice dané třídy i ped.asistentky pracují pod vedením SPC Kpt.Vajdy v Ostravě, SPC Bruntál, SPC Šumperk, SPC pro zrakově postižené v Olomouci.

Výchova a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je zajišťována formou individuální integrace do běžné třídy MŠ podle stanovených postupů zpracovaného IVP a konzultací speciálního pedagoga.

6. Řízení mateřské školy

Mateřská škola je součástí organizace Základní škola a Mateřská škola Horní Město, okres Bruntál, příspěvková organizace. Řízení organizace zajišťuje ředitelka školy, řízení vzdělávání v mateřské škole taktéž. Pravomoci a úkoly pracovníků mateřské školy jsou vymezeny vypracovanými pracovními náplněmi jednotlivých zaměstnanců. Plánování pedagogické práce probíhá v pravidelných intervalech (minimálně 1x za týden) za účasti ped. pracovníků mateřské školy, opírá se o aktuální potřeby a možnosti a využívá zpětné vazby.

Záměr:

Mateřská škola bude i nadále usilovat o spolupráci se zřizovatelem, subjekty v obci (ŠKK, spolky) a odborníky z poradenských center, speciálně pedagogických pracovišť, popř. školských pracovišť.

V případě působení nekvalifikovaných začínajících učitelek v mateřské škole bude ředitelkou školy, popř. pověřenou učitelkou MŠ, zajištěno metodické vedení formou uvádění do praxe.

7. Spoluúčast rodičů

Pedagogové se budou snažit o vytvoření partnerského prostředí s rodiči, o vyhovění smysluplným požadavkům rodičů. Rodiče mají možnost účastnit se různých programů pořádaných školou, zařazujeme také řadu školních a mimoškolních akcí (Plán pořádaných akcí MŠ) se zaměřením na výchovu k dodržování tradic v obci. Naším cílem je se co nejvíce podílet na zlepšení prostředí obce, zapojit se do aktivit obce a využívat možností poskytovaných obcí a spoluobčany. Rodiče jsou také informováni prostřednictvím pedagogů v jednotlivých

třídách, prostřednictvím webu školy a na pravidelných informativních schůzkách o činnosti školy o výsledcích vzdělávání svého dítěte, je jim nabídnuta možnost spolupodílet se na přípravě akcí. Pedagogové nabízejí rodičům v případě potřeby poradenský servis, soukromé konzultace, zprostředkovávají rodičům přístup k odborným informacím týkajících se výchovy a vzdělávání předškolních dětí, odkazují na odborníky a poradenská zařízení.

Záměr:

Nášim cílem v této oblasti je zajištění zajímavých odborných seminářů pro rodiče k aktuálním otázkám výchovy a vzdělávání dětí, zejména v otázkách školní zralosti a úspěšného startu ve škole.

Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost a mlčenlivost o důvěrných informacích týkajících se rodiny i dítěte.

8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Usilujeme o to, aby podmínky pro vzdělávání dětí vždy odpovídaly individuálním potřebám dětí. Pedagogické pracovnice mateřské školy zajišťují tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí.

- Uplatňujeme princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání.
- Realizujeme všechna stanovená podpůrná opatření.
- Zaměřujeme se na osvojení dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte (samostatnost, sebeobsluha a základní hygienické návyky).
- Usilujeme o kvalitní spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství.
- Upravujeme počet dětí ve třídě v souladu s právními předpisy.

9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Usilujeme o maximální rozvoj potenciálu dětí včetně různých druhů nadání. Realizujeme všechna stanovená podpůrná opatření jednotlivým dětem pro podporu nadání podle jejich individuálních vzdělávacích potřeb v rozsahu 2.-4. stupně PO.

4. Organizace vzdělávání

Počet tříd a složení jednotlivých tříd

Mateřská škola má celkem dvě třídy. Třídy jsou naplňovány do počtu, který odpovídá aktuální legislativě a kapacitě. Ve třídách jsou děti rozděleny dle věku:

Složení tříd MŠ: I. třída MŠ – děti ve věku 2 - 7 let (děti s OŠD), Veverky

II. třída MŠ – děti ve věku 2 - 7 let (děti s OŠD, Rybičky

Maximální počet (kapacita) mateřské školy je 50 dětí.

Složení a zaměření jednotlivých tříd

Obě třídy MŠ jsou heterogenní, jsou do nich zařazeny děti ve věku 2–7 let (děti s OŠD, děti se speciálními vzdělávacími potřebami). Pedagogové se v těchto třídách zaměřují na přípravu dětí na školní docházku formou výběru vhodných a zajímavých činností, do přípravy zařazují prvky Metody dobrého startu, prvky programu Začít spolu. Vhodnou formou se snaží přibližovat české tradice a tradice obce s cílem zprostředkování historie našich zvyků dětem i rodičům. Pedagogové v obou třídách usilují o nenásilnou adaptaci dětí na mateřskou školu, na osvojení základních pravidel soužití kolektivu vrstevníků a vytvoření základních pracovních návyků.

Přijímání dětí

Děti jsou do mateřské školy přijímány na základě vydaných **Kritérií pro rozhodování o přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání v MŠ (č.j. ZSMS/148/2024)**. Informace o zápisu do mateřské školy a o stanovených kritériích pro přijetí v daném školním roce jsou zveřejněna vždy 1 měsíc před termínem zápisu, a to na webových stránkách školy, v regionálním tisku, prostřednictvím plakátů ve vývěsce školy. Za zveřejnění zodpovídá ředitelka školy či zástupce ředitele.

Zařazování dětí do jednotlivých tříd

Děti jsou do tříd zařazovány podle věku, zohledňujeme ale zejména sourozenecké vazby, popř. také přání rodičů.

Preferujeme optimální denní řád (součást školního řádu mateřské školy). Děti I. třídy MŠ a II. třídy MŠ se v časných ranních hodinách a odpoledních hodinách krátce slučují. Děti mají možnost relaxace v klidovém koutku, mají dostatek soukromí při osobní hygieně. Usilujeme o vyváženost při výběru aktivit a poměru spontánních a řízených činností v základních organizačních formách (skupinová, individuální, frontální). Činnosti plánujeme s dětmi pomocí návodných otázek. Při plánování i realizaci usilujeme o to, abychom se přizpůsobily

aktuálním i individuálním potřebám celé skupiny dětí, i každému jednotlivci. Pedagogické pracovnice pak náměty zpracovávají dle stanovených dílčích cílů v oblastech rozpracovaných do podoby dílčích výstupů (díličí poznatky, dovednosti, hodnoty a postoje v jednotlivých oblastech). Přímá výchovně-vzdělávací činnost s dětmi probíhá každodenně v době od 6.30 hodin do 16.30 hodin ve dvou třídách MŠ pod vedením kvalifikovaných pedagogů dle rozpisu míry přímé vyučovací povinnosti.

- Dětem je (po dohodě s učitelkami v kmenových třídách) umožněno zúčastnit se jakékoliv činnosti probíhající ve škole pod pedagogickým vedením,
- V jednotlivých třídách může být ředitelkou školy přizpůsobován denní provoz možnostem prostorového, provozního a pedagogického zajištění tak, aby byla zachována bezpečnost a zdraví přítomných dětí.
- Uspořádání dne vychází z aktuální situace ve třídě (věkové složení, schopnosti a možnosti dětí, individualita ...), spočívá v kreativě učitelky (psychohygienické zásady střídání různých aktivit s relaxací).

Povinné předškolní vzdělávání

To je realizováno formou docházky dítěte v pracovních dnech s časovým úsekem minimálně 4 nepřetržitých hodin v rozmezí 8.00-12.00 hodin. Zákonný zástupce je povinen při předem známé nepřítomnosti dítěte požádat ředitelku školy o uvolnění dítěte ze vzdělávání. Zákonný zástupce je povinen dítě ze vzdělávání omluvit nejpozději 1. den nepřítomnosti a po návratu do MŠ dítě písemně omluvit do Omluvného listu (v úschově u pedagogů MŠ).

Individuální vzdělávání

Dle § 34b školského zákona probíhá v uvedeném období zákonným zástupcem dítěte nejen v místě trvalého pobytu dítěte. Zákonný zástupce je povinen zajistit účast dítěte u ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů v řádném termínu stanoveném ředitelkou školy, popř.

v náhradním termínu (v období od 3. do 4. měsíce od začátku školního roku). Konkrétní termín stanoví ředitelka školy a obešle zákonného zástupce dopisem a informacemi o datu ověření, místě, kde bude ověření probíhat.

Výčet činností, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů

- komunitní kruh dle potřeby v jednotlivých třídách (plánování, reflexe, sebereflexe, diskuse);
- realizace doplňkových programů – dle potřeby (návštěvy kulturních a sportovních akcí, exkurzem výlety, projektové činnosti);

- didakticky zacílené činnosti v menších skupinách či individuálně – dle potřeby
- spontánní i řízené činnosti v rámci výchovně vzdělávacího procesu – dle potřeby
- příprava na pobyt venku
- pobyt venku
- oběd (vytváření návyků při stravování, sebeobsluha);
- příprava na odpočinek, hygiena, převlékání

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Program je zaměřen na poznávání a objevování světa kolem nás prostřednictvím otázek. Vytvořením podmínek pro pohodu v mateřské škole (tělesná pohoda, duševní a společenská pohoda) je dále zaměřen na podporu sebedůvěry dětí spolu se schopností sebehodnocení, na využívání přirozených situací k výchově a vzdělávání, rozvíjení pozitivního myšlení, cítění a prožívání ve vztahu k sobě i druhým, na posílení vědomí vlastního „já“ s cílem podpory psychomotorického vývoje. Zajišťuje také přípravu budoucích školáků na výuku čtení a psaní se zaměřením na prevenci školních obtíží. Přibližuje české tradice a tradice obce s cílem zprostředkování historie našich zvyků dětem i rodičům.

Filozofií výchovného působení naší školy je rozvíjet spokojené, samostatné a aktivní děti, které vedeme tak, aby si dítě od útlého věku osvojovalo základy klíčových kompetencí a získávalo předpoklady pro své celoživotní vzdělávání umožňující mu snáze a spolehlivěji se uplatnit ve společnosti znalostí. Pojem společnost znalostí byl vymezen Lisabonským procesem. Znalosti jsou chápány nejen jako soubory kompetencí, tedy vědomostí, ale zároveň také schopnosti a dovednosti je uplatnit. Proto se snažíme vytvořit podnětné vzdělávací prostředí formou didaktického stylu s nabídkou, zajímavého a obsahově bohatého tak, aby se u nás děti cítily bezpečně, radostně a spokojeně, rozvíjely své schopnosti, vytvářely postoje, získávaly další vědomosti, dovednosti prostřednictvím základních metod a forem práce pro předškolní věk (situační učení, kooperativní učení, prožitkové učení, spontánní sociální učení, starší děti didakticky zacílená činnost). Aktivita spontánní a řízené jsou vyvážené tak, aby odpovídaly věkovým a individuálním potřebám dětí.

Dlouhodobé cíle mateřské školy:

Vize: „Dobrá pověst školy je garancí jejího zachování v obci, proto budeme otevřenou a zdravou mateřskou školou s pohodovým a podnětným prostředím.“

Stanovení dlouhodobých cílů školy vychází ze závěrů zpracované Analýzy podmínek výchovy a vzdělávání Mateřské školy Horní Město, která je přílohou ŠVP, a závěrů kvalifikovaných pedagogů, kteří se podílí na zdokonalování prostředí a podmínek mateřské školy, a kteří si stanovili směr aktivit pro uspokojování potřeb a zájmů dětí předškolního věku a směr spolupráce týmu školy, rodičů a široké veřejnosti. Cílem je zkvalitnit a zlepšit prostředí a činnost mateřské školy.

- vytvořit pohodové prostředí pro děti předškolního věku

(estetické prostředí, kvalitní pomůcky, modernizace prostředí, vybavení interiéru a exteriéru moderními prvky aktivizující děti, vytvoření prostředí založeném na partnerském vztahu, uznání a pozitivní motivaci, respektování individuality a potřeb dětí, doplňování přístupů ke vzdělávání a výchově dětí o nové, které vedou děti k větší samostatnosti a tvořivosti)

- uplatňovat podíl rodičů na vzdělávání v mateřské škole, prohloubit vzájemné výchovné působení mateřské školy, rodiny a veřejnosti

(spolupráce s rodiči i jinými partnery s cílem vyvíjet aktivity, kterými se mateřská škola otevře pro partnerské vztahy s rodiči i veřejností, aktivní zapojení se do dění v obci v rámci podpory tradic a kultury)

- podporovat zdravou výživu a zvýšení tělesné aktivity

(zdravý životní styl je nutností pro budoucí generaci – posílení tělesné zdatnosti, obratnosti, otužování, zdravá strava, dostatek pohybu, správné držení těla, duševní pohoda, prevence kouření, drog, předcházení úrazům a vytváření bezpečného prostředí)

Preferované metody a formy práce:

Metody (didaktický styl s nabídkou)

- prožitkové učení
- kooperativní učení hrou a činnostmi dětí
- situační učení
- spontánní sociální učení
- didakticky zacílená činnost (volena s ohledem na individuální potřeby dětí a přiměřenost věku)
- metody citového a názorného působení
- metody utváření situací činnostmi dětí

Formy práce:

- individuální
- skupinová
- frontální

Tyto metody a formy jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, na vyváženosti spontánních aktivit, řízených činností v menších i větších skupinách nebo individuálně, vycházejí z dětské volby, z dětské zvědavosti a potřeby objevovat. Uskutečňují se během celého dne ve všech činnostech a situacích, které se v mateřské škole naskytnou. Mají charakter hry, zábavy a zajímavých činností pro děti. Probouzejí aktivní zájem v dítěti a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání dětí zařazených do 1.– 5. stupně podpory

Cílem je vytvořit optimální prostředí a podmínky pro vzdělávání dítěte, zajistit vzdělávání na základě vytvoření IVP a pravidelného plánování pedagogické práce na základě průběžného vyhodnocování výsledků (práce se zpětnou vazbou – denní plánování práce třídní učitelkou a pedagogickým asistentem, volba činností, vhodných kompenzačních pomůcek, forem práce – individuální, popř. skupinová – postupné začleňování dítěte do kolektivu vrstevníků, volba metod k osvojování specifických dovedností a dovedností zaměřených na sebeobsahu).

Základní metodou práce je metoda strukturovaného učení (strukturalizace prostředí, strukturovaný denní režim, řízené aktivity ve strukturovaném režimu – krabicové úlohy apod.).

Jako podpůrná opatření pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole zařazeny podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory tyto předměty speciálně pedagogické péče: logopedická intervence pro děti se závažnými poruchami řeči. Vzdělávací obsah tohoto předmětu speciálně pedagogické péče přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP.

Postupy práce a plánování rozvoje dítěte v jednotlivých oblastech je dáno vytvořeným IVP (ukládá – li poradenské zařízení, a to většinou na jedno období školního roku) a konzultováno dle potřeby se speciálním pedagogem příslušného SPC, PPP. Spolupracujeme s PPP v Bruntále, s SPC Kpt. Vajdy v Ostravě, s Tyflocentrem v Ostravě, APA Olomouc, SPC Bruntál nebo Šumperk (v případě potřeby i s jinými poradenskými a odbornými školskými zařízeními). PLPP sestavují dle potřeby pro dané dítě společně učitelky v jednotlivých třídách. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory mezi pedagogy s cílem

stanovení vhodných metod práce s dítětem, způsobů kontroly osvojení potřebných dovedností, návyků a postojů. Bude stanoven termín přípravy PLPP a učitelky zorganizují společnou schůzku se zákonnými zástupci dítěte.

Zodpovědnou osobou za systém péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami je ředitelka školy. Ředitelka školy pověřuje učitele sestavením PLPP, IVP a zástupce ředitele komunikací se zákonnými zástupci a odbornými školskými pracovišti.

Vzdělávání dětí se sociálním znevýhodněním

Cílem je podporovat rozvoj dětí upravením vzdělávacího obsahu TVP a podmínek vzdělávání na základě včasné diagnostiky a rozpoznání aktuálních individuálních vzdělávacích potřeb.

Vzdělávání dětí mimořádně nadaných

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle PLPP. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

Cílem je podporovat rozvoj dětí s mimořádnými schopnostmi formou přizpůsobení obsahu a podmínek TVP, popř. vypracováním IVP dle jejich aktuálních potřeb a doplněním vzdělávací nabídky o další aktivity podle zájmů a nadání dětí. Podpora mimořádných schopností musí být zajišťována tak, aby nebyla jednostranná a neomezila pestrost obvyklé vzdělávací nabídky.

Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity. Předškolní vzdělávání spočívá ve vzdělávací činnosti a dítě přijato k předškolnímu vzdělávání již proto musí být způsobilé plnit požadavky, které jsou stanovené v RVP pro předškolní vzdělávání a školním vzdělávacím programem (ust. § 4, § 5 školského zákona v platném znění).

Cílem předškolního vzdělávání je výchova a vzdělávání, nikoli poskytování péče o děti v době, kdy se o ně nemohou postarat zákonní zástupci či jiné osoby.

Mladší dítě 3 let bude přijato k předškolnímu vzdělávání **do počtu max. 3 dětí na třídu**, a pokud bude volná kapacita. Nejnižší možný věk přijetí dítěte do MŠ je dovršení dvou let nejpozději 31. 8. daného školního roku. Dítě mladší 3 let nemá na přijetí do mateřské školy právní nárok. Aby byl vstup do MŠ pro dítě přínosem, musí být dítě **dostatečně**

sociálně vyspělé a hygienicky samostatné*. Pokud nebudou zvládnuty níže uvedené návyky a dovednosti, bude dítě vráceno na potřebný čas zpět do domácí péče.

- *dítě je dostatečně sociálně vyspělé,
- *schopno se dorozumět,
- *samostatně zvládat základní hygienické,
- *stravovací návyky,
- *sebeobsluhu a jiné.

Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let:

- zabezpečení dostatečného množství podnětných, bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti
- mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny
- jsou znepřístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí
- šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení
- je zajištěn vyhovující režim dne, který zohledňuje potřeby dvouletých dětí
- mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami
- vzdělávací činnosti jsou realizovány i dle potřeb dvouletých dětí
- uplatňujeme k dítěti laskavě důsledný a pozitivní přístup

6. Vzdělávací obsah

Školní vzdělávací program zpracovaný na základě RVP pro PV

Materiál odpovídá základním požadavkům pro výchovu a vzdělávání dětí předškolního věku.

Respektuje rámcové cíle předškolního vzdělávání:

- **rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení a poznání**
- **osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost**
- **získání osobní samostatnosti, schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí**

V materiálu je začleněn povinný obsah pěti interakčních oblastí, reflektujících vývoj dítěte, jeho přirozený život, zrání i učení. Z těchto oblastí pedagog sestavuje do své každodenní činnosti fungující celek, kde na sebe navazují a vzájemně se doplňují dílčí cíle v podobě záměrů i dosažené kompetence dítěte v podobě výstupů (dílčí poznatky, dovednosti, hodnoty

a postoje), které jsou základem pro budování kompetencí klíčových (soubory předpokládaných dovedností, vědomostí, schopností, postojů a hodnot).

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga je rozvíjet elementární poznatky, které jsou prostředkem k získání klíčových kompetencí, jež jsou pro dítě dosažitelné na konci předškolního období. Okruhy elementárních poznatků jsou vyvozeny ze vzdělávací nabídky činností RVP PV a promítnuty do vzdělávací nabídky ŠVP v rámci jednotlivých vzdělávacích oblastí:

Dítě a jeho tělo

Oblast: BIOLOGICKÁ

Lidské tělo, jeho části (hlavní smyslové a tělesné orgány a jejich funkce), jeho vývoj a změny, zdravé životní návyky (pohybové činnosti a sport, zdravá výživa, příprava pokrmů, potraviny), ochrana osobního zdraví (péče o čistotu a zdraví, ochrana před škodlivými látkami a vlivy, návykovými látkami a závislostmi, prevence onemocnění), ochrana bezpečí (varování před úrazy, nebezpečím hrozcím při hrách, v dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi, věcmi a jevy), sebeobsluha (hygiena, stolování, oblékání, úklid), věci kolem nás (předměty denní potřeby, hračky, pomůcky, sportovní náčiní a nářadí, výtvarné pomůcky, hudební nástroje, pracovní pomůcky a jejich užívání).

Dítě a jeho psychika

Oblast: PSYCHOLOGICKÁ

Dorozumívání mezi lidmi (zvuky, gesta, řeč, slova, věty, písmena, čísla, symboly), sdělování (knihy, film, divadlo), předměty a jejich vlastnosti (velikost, barva, tvar, materiály, chuť, vůně, zvuky, funkce předmětů), číselné a matematické pojmy (číselná řada, číslice, geometrické tvary, množství), prostorové pojmy a souvislosti (v prostoru i rovině, uspořádání předmětů), elementární časové pojmy (dny v týdnu, měsíce, roční období, části dne), lidé a jejich vlastnosti (dovednosti, schopnosti, city, přirozená různorodost lidí), individuální charakteristiky, osobnost, právo být sám sebou.

Dítě a ten druhý

Oblast: INTERPERSONÁLNÍ

Vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, ochrana osobního bezpečí), rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi), pravidla vzájemného chování (doma, v mateřské škole, na veřejnosti, herní pravidla).

Dítě a společnost

Oblast: SOCIÁLNĚ-KULTURNÍ

Svět lidí, kultury, umění, práce, společenské role, pravidla vzájemného styku (ohleduplnost, tolerance, spolupráce), mravní zásady, pracovní činnosti a role (pracovní předměty, pomůcky, nástroje, jednoduché pracovní úkony, činnosti, řemesla, povolání), kultura a umění (kultura prostředí, ve kterém dítě žije, lidové zvyky, tradice, svět výtvarného, dramatického umění, svět hudby, sportu), rozmanitost lidského světa (naše vlast, jiné země, národy a kultury).

Dítě a svět

Oblast: ENVIROMENTÁLNÍ

Prostředí, v němž dítě žije (domov, škola, obec, jejich okolí, život a dění v obci – doprava, ulice, obchody, lékař, důležité instituce, nákupy), živá a neživá příroda (rostliny, živočichové, přírodní jevy a děje (podnebí, počasí, roční období, změny v přírodě), látky a jejich vlastnosti (voda, vzduch, nerosty, kovy, přírodní materiály, umělé materiály), životní prostředí a jeho ochrana (vliv člověka na životní prostředí, ochrana přírody, péče o okolí a životní prostředí), věda a technika (přístroje, se kterými se dítě setkává), co je nebezpečné (nebezpečné přístroje, předměty, přírodní jevy, nebezpečné látky), rozmanitost přírody a světa (země, hory, řeky, světadíly, planeta Země, vesmír).

7. Pravidla pro evaluaci a pedagogickou diagnostiku

Konkrétní charakteristika programu, návaznost TVP:

ŠVP tvoří jednotný tematický blok s názvem „Svět je plný otázek“, je sestaven ze čtyř tematických celků. Ty jsou dále pedagogy rozpracovány podle podmínek v TVP do jednotlivých témat.

“Témata plánujeme společně s dětmi tak, aby byla zajímavá, kreativní, nevšední, a především vycházela z jejich zájmu, námětů a nápadů”.

Součástí TVP je stručná analýza skupiny dětí, pro kterou je TVP vytvářen, soustava jednotlivých rozpracovaných témat, záměry a cíle jednotlivých témat v podobě výstupů se specifikací zaměřenosti na rozvoj vědomostí, dovedností, postojů, vymezení doby (vychází ze zájmu dětí), grafické ztvárnění nabízených činností v podobě například myšlenkové mapy, přehled o konkrétních prostředcích – zásobník apod., přehled evaluačních činností. Grafická úprava a způsob zpracování TVP je zcela ponechán na volbě pedagogů. Témata jsou v TVP rozpracována průběžně podle postupu ve vzdělávání dětí a dle jejich zájmu o dané téma

(viz. vymezení doby). Pedagog pracuje se zpětnou vazbou (propojení plánování s evaluačními činnostmi).

Jednotlivá témata jsou uvedena otázkou nebo návodnými otázkami, popř. u mladších dětí jinou činností, se kterou pedagog při tvorbě vzdělávací nabídky pracuje.

Tematické celky:

- 1. Jaké to je?**
- 2. Co se stane, když....?**
- 3. Co všechno je na světě?**
- 4. Co má začátek a konec?**

Při každém rozpracování ŠVP při zpracovávání TVP jsou pedagogem respektovány požadavky na:

1. Rozvoj osobnosti dítěte

- rozvíjí dítě v souladu s jeho schopnostmi a možnostmi
- vytváří dostatek podnětů k učení a radosti z něho
- posiluje sebevědomí dítěte a jeho důvěru ve vlastní schopnosti
- vytváří prostředí pro vzájemné vztahy mezi dětmi
- stimuluje rozvoj řeči
- seznamuje děti se vším, co je důležité pro život
- zdůrazňuje význam vlastních aktivit
- je připraven pomoci dětem, pokud to potřebují
- vytváří prostředí pohody a radosti z prožitého dne

2. Uplatňování podílu rodičů na vzdělávání v MŠ

- usiluje o partnerské vztahy s rodiči
- odpovídá za umožnění přístupu rodičů ke svým dětem ve třídě a za možnost podílet se na činnosti s dětmi
- vede s rodiči průběžný dialog o jejich dětech

3. Provádění evaluace a využívání zjištěných informací pro další pedagogickou činnost:

- jak se děti cítily
- co se naučily
- s jakou hodnotou se setkaly
- jaký měly prostor pro samostatnost
- co se povedlo, co ne a proč-vede individuální záznamy o dítěti

Vysvětlivky ke zkratkám:

- dílčí cíle (cíle podpory pro pedagoga) v oblastní úrovni – B (oblast biologická), P (oblast psychologická), I (oblast interpersonální), S (oblast sociálně kulturní), E (oblast enviromentální)
- očekávané výstupy vztahující se k jednotlivým kompetencím K1 (kompetence k učení), K2 (kompetence k řešení problémů), K3 (kompetence komunikativní), K4 (kompetence sociální a personální), K5 (kompetence činnostní a občanské)